

הדין והדיין

פסקי דין רבניים בנושאי משפחה

The Law and Its Decisor

Rabbinical Court Decisions in Family Matters

גיליון מס' 12 סיון תשס"ו, יוני 2006

מערכת הדין והדיין

יו"ר מערכת: ד"ר רות הלפרין-קדרי, עו"ד סוזן ווייס

עורך ראשי: ד"ר עמיחי רדזינר

עורכת: עו"ד בת-שבע שרמן

חברי המערכת: עו"ד רוברט ליכט-פטרן, עו"ד עדי שניט

מנהלת ומפיקה: עו"ד עטרה קניגסברג

רכזת מערכת והפצה: יפעת מלטר-חורש

עיצוב וביצוע גרפי: הסטודיו של מיכל

כתובת המערכת:

המרכז לקידום מעמד האשה ע"ש רות ועמנואל רקמן

הפקולטה למשפטים אוניברסיטת בר-אילן, רמת גן 52900

טל. 03-5318895, פקס. 03-7360499

E-mail: rackmanc@mail.biu.ac.il

סימני הבאת פסקי הדין:

פסק דין מלא:

תקציר:

פסק הדין בחלקו:

ראשי תיבות:

לכו"ע - לכולי עלמא	זזה"ז - בזמן הזה
לפי"ז - לפי זה	בע"כ - בעל כורחו/ה
עו"ס - עובדת סוציאלית	ג"פ - גט פיטורין
פו"ר - פריה ורביה	דמו"י - דת משה וישראל
פרש"י - פירוש רש"י	דר"ת - דרבינו תם
צ"ב - צאן ברזל	זמ"ז - זה מזו
שאל"כ - שאם לא כן	חדר"ג - חרם דרבינו גרשום
שכ"ו - שאר כסות ועונה	טו"ר - טוען/ת רבני/ת
שלו"ב - שלום בית	טו"מ - טענות ומענות
	כ"ש - כל שכך

אין במובא כאן משום תחליף ליעוץ משפטי

כל הזכויות שמורות

ISSN 1565-4176

תוכן העניינים

תנאים למתן גט _____ 3

ביטול גט _____ 7

דבר המערכת

לאחרונה זועזעה מערכת בתי הדין הרבניים בעקבות בג"ץ אמיר אשר קבע כי לבית הדין אין סמכות לדון כבורר בתחומים בהם אין לו סמכות שיפוט מכח החוק, ועל כן אינו יכול למעשה לדון בהיבטים שונים של הסכמי גירושין לאחר מתן הגט, גם לא כבורר. לתפיסתו של בית הדין, בית המשפט העליון צמצם באופן ניכר וכואב את סמכויות הדיון שלו, מעבר לצמצום המשמעותי שבוצע כבר קודם לכן בפרשת סימה לוי, לפני למעלה מעשר שנים.

גיליון זה - שהוא 'גיליון נושא', כדוגמת גיליון 6 שהוקדש לנושא הכתובה - מוקדש בעיקרו ליחס שבין מתן הגט לבין ההסכם הנלווה אליו, ומרבית פסקי הדין שבו קשורים למעשה לדרך בה בתי הדין פועלים במסגרת מאבק הסמכויות המתנהל בינם לבין בתי המשפט, לפני ואחרי מתן הגט. הגיליון מכיל רק שישה פסקי דין, אולם סברנו שראוי לפרסמם באריכות בשל התגברות המגמה עליה הם מצביעים: הזיקה שבין מתן הגט וכשרותו לבין הצבת תנאים למתן הגט מצד הבעל, והדרך בה פועלים הרכבים מסוימים כאשר הבעל טוען להפרת תנאיו לאחר מתן הגט.

חלקו הראשון של הגיליון עוסק במקרים בהם מתנה הבעל את מתן הגט במילוי תנאים הכספיים או המשפטיים וחלקו השני, מדור חדש ושמו 'ביטול גט', עוסק במקרים בהם כבר ניתן הגט, אולם הבעל דורש לפסלו או לבטלו בשל טענות הנוגעות לדרך יצירתו של ההסכם או לאי קיום תנאים המופיעים בו. שנים מפסקי הדין שבו עוסקים בסיטואציה דומה לזו שהיתה במקרה בו ניתן בג"ץ אמיר: האשה חזרה בה מן ההסכמה לנהל את הדיון המשפטי בבית הדין הרבני. במקרים דנן, העלה בית הדין סימני שאלה אודות כשרותו של הגט. קריאת פסקי הדין בשני המדורים מגלה שאין קונצנזוס בבתי הדין הרבניים בשני התחומים. כך למשל, עמדתו של הרב דיכובסקי בפסק הדין הראשון, עמדה המתגלה גם בפסקי דין אחרים שלו, היא שיש לנתק בין שאלת חיובו של הבעל בגט ובין דרישותיו הכספיות והאחרות. גם במדור השני אנו מגלים מחלוקות בשאלת היכולת לבטל גט בשל אי קיום תנאי הסכם הגירושין.

ברצוננו להפנות את תשומת לב הקוראות והקוראים לכך שפסקי דין העוסקים במקרים דומים פורסמו גם בעבר בגיליונות 'הדין והדיין', במדורים 'תנאים למתן הגט' ו'מאבקי סמכות' (ניתן להיעזר במפתח שצורף לגיליון 10). פסקי דין נוספים, של בתי דין שונים, העוסקים בנושא התניית מתן הגט במילוי תנאים כלשהם מופיעים באתר בתי הדין הרבניים: <http://rbc.gov.il/judgements/index.asp> תחת המדור 'גירושין'. אגב אורחא נציין לפס"ד חשוב המופיע שם (<http://rbc.gov.il/judgements/docs/121.doc>) ועוסק בהפעלת התיקון החדש לחוק שיפוט בתי דין רבניים הנוגע להחלת סמכות שזיקתו לישראל רופפת.

קריאה מועילה,

ד"ר עמיחי רדזינר

עורך ראשי

תנאים ומתן ט

1. אמצעי אכיפה כנגד בעל סרבן גט המתנה את נתינתו בהעברת הדין בנושאים הנלווים מביהמ"ש לבית הדין.

בית הדין הרבני הגדול:

הרב שלמה משה עמאר – נשיא, יו"ר
הרב שלמה דיכובסקי – דיין
הרב שלמה בן שמעון – דיין

העובדות:

במקרה דנן הוגשה תביעת גירושין על ידי האשה כאשר הסמכות לדון בשאר העניינים היתה נתונה לבית המשפט לענייני משפחה. בתביעת הגירושין טענה האשה טענות קשות ביותר לגבי אלימות ואונס, כולל עבירות בחיי אישות. הבעל דרש, כתנאי להסכמתו ליתן גט לאשה, כי האשה תעביר את כל תביעותיה השונות מבית המשפט לבית הדין הרבני, משום שהוא חפץ בדין תורה. משסירבה האשה לעשות כן, פסק בית הדין הרבני האזורי כי הבעל זכאי להתנות את הגט בתנאי שהוא סביר בעיני בית הדין. הוא קבע כי התנאי שדורש הבעל הינו תנאי סביר, ועל כן ברור שאין להפעיל כל סנקציות כנגד הבעל כדי שיתן גט לאשתו, ואף אין לחייבו במתן גט עד שהאשה תתרוצה ותסכים לתנאי הסביר של הבעל.

נפסק: הרב דיכובסקי:

תיק זה מעורר שאלה בסיסית שבה מתחבטים בתי הדין רבות: האם רשאי בית הדין להפעיל אמצעי אכיפה כנגד בעל סרבן גט, כאשר אותו בעל מודיע שהוא מוכן לתת את הגט, בתנאי שאשתו תעביר את הנושאים הנלווים (מזונות ילדים ומשמורתם, חלוקת רכושו וכו') לבית הדין הרבני.

שאלה זו היא תולדה של מירון הסמכויות בין בתי הדין ובתי המשפט, כאשר בנושאים

הנלווים לגירושין, עושה כל צד מאמץ להקדים ולתפוס סמכות בערכאה הנראית לו. השאלה היא גם תולדה של המוסכמה בציבור – לא תמיד מוצדקת – שלבעל טוב להתדיין בנושאים אלו בבית הדין, ואילו לאשה טוב יותר בבית משפט.

השאלה ההלכתית הכרוכה בזה היא, האם לפי ההלכה יש לראות את הבעל כסרבן גט ולהפעיל נגדו אמצעי אכיפה, כאשר הוא מודיע על רצונו לתת את הגט בתנאים מסויימים, כשתנאי זה של העברת הסמכות לבית הדין הרבני, נדרש על ידו בטרם יתן גט.

בית הדין האזורי בפסק דינו מיום כ"א בשבט תשס"ה קבע "שאינן כלל לדון בחיוב הבעל, שהרי מסכים הוא לתת גט פטורין לאשתו... נקודת המחלוקת בין הצדדים היא סמכות קביעת המזונות, שהבעל דורש שתשאר לביה"ד שאליו פנה... ביה"ד פוסק שטענת הבעל צודקת בהחלט... ולא רק בכהאי גוונא, אלא גם באופן שהבעל מחוייב לתת גט לאשתו, אם מעכב בטענה שנראית צודקת לביה"ד, הרי מתקבלת טענתו. וכן מבואר בשו"ת שיבת ציון סימן צו ובשו"ת מהרש"ם ח"ה סימן ס ובאגרות משה לאבן העזר סימן קיא, שאף במקום שחל דין כפיה על הבעל או היבם וזאת כדי למנוע עגונה של האשה, בכל אופן אם הבעל תובע תביעה ממונית או תובע לדון ע"פ דין תורה, הרי דבר זה מעכב חיובו של הבעל בגט או בחליצה, בתי הדין פוסקים ע"פ כלל זה, וכך היא דרכה של תורה".

מדברי ביה"ד האזורי עולה שבכל מקום שמוגשת תביעה לחיוב בגט או אפילו לפסיקה לגירושין בדרגה נמוכה יותר, ובמקביל התנהלו הליכים בבית המשפט וניתנו פסקי דין בנושאים הנלווים, יכול הבעל סרבן הגט להוציא את "נשק יום הדין", ולדרוש כי ביה"ד ימנע ממתן פס"ד לגירושין, כל עוד לא תעביר האשה את כל תביעותיה לביה"ד הרבני, כולל אותן תביעות שלגביהן ניתן פסק דין בבית המשפט. האם נכון לאלץ את האשה מסורבת הגט, לוותר על כל מה שקיבלה מביה"מ בתמורה לגט המיוחל?

אינני מסכים לכך, ואנמק את דברי:

א. ראשית, אבי אבות ה"תוהו ובוהו" המשפטי דיני משפחה, הוא המצב של "שניים אווזים בטלית". בתי הדין ובתי

המשפט אווזים יחד בתיקי המשפחה, ומירון הסמכויות חוגג. על כן, נוצרים מצבים מזורים שבהם יכולה האשה לתבוע מזונות עבור ילדיה בבית הדין, ועוד באותו יום יכולה לחבוש כובע אחר ולתבוע מזונות בשם הילדים בבית המשפט. לא פעם עניני הממון והגירושין כרוכים זה בזה, וחוסר האפשרות לפתור את כל הבעיות בערכאה אחת, מסבכת את הצדדים בדיונים עקרים ללא תועלת. ומן הראוי שיקימו ועדה משותפת שתחפש הדרך הנכונה לשים קץ לבלבול המטורף הזה או תיקון בחקיקה שיוצק ע"ד כל הצדדים.

ב. לגופם של דברים. ביה"ד האזורי הסתמך על מקורות הלכתיים. המקור הראשון שלא צויין משום מה – הוא דברי שו"ת מהרשד"ם (אבן העזר סימן מא) שכתב: "ואמרתני אני בלבי, שאין ספק שאפילו אותם שאמרו חכמים שכופין, מוכה שחין וכו', לא אמרו שכופין אותו לגרש, אלא אם אינו רוצה לגרש כלל. אבל אם ירצה לגרש, אלא שרוצה להטיל אי זה תנאי בגט, בזה ודאי לא אמרו שכופין לגרש בלא תנאי. ומי שיקוף בדרך זו, כמעט הייתי אומר שחזר ונפל במכשול הכפיה... ודאי דוקא תנאי שכמעט נמנע להתקיים הוא דקאמר שכופין לגרש בלא זה, הא תנאי אחר שנקל לקיים, אין ספק שהכופה לגרש בלא תנאי מרבה ממזרים". דברי המהרשד"ם הובאו גם בבאר היטב (אב"ע קנד א).

ג. האם כוונת המהרשד"ם לאפשר לבעל סרבן הגט, להתנות את הסכמתו לגט – ולהמנע מהטלת סנקציות עליו – בכל תנאי שיעלה על דעתו? התשובה לכך שלילית. ראשית, המהרשד"ם מדבר במפורש בתנאי "שנקל לקיים". אמנם בראשית דבריו הוא מזכיר "תנאי שכמעט נמנע להתקיים", אבל בסוף דבריו הוא מדבר על תנאי שנקל להתקיים, ועל כן צריך לשקול בפלס את משמעות התנאי לגבי האשה. צריך גם להביא בחשבון את הנסיבות, כי לא מה שקל לזו, קל גם לחברתה.

ד. שאלה נוספת: האם יכול הבעל סרבן הגט להעלות כל תנאי שלבו חפץ, גם אם אינו קשור לגט, כגון לדוגמה בענין הילדים? או האם יכול סרבן הגט להעלות תנאים שאינם ראויים, רק משום שכך הוא רוצה? גם לזה תשובתי שלילית. קודם

כל, אין לנו ואין לאשה רשות לחוב לאחרים, בכדי למלא את רצונו של הבעל סרבן הגט. שנית, כל עניין ההתנאה הוא חידוש, ואין לך בו אלא חידושו, ומנין לנו להרחיב את החידוש לתחומים שאינם שייכים לגט? הנושא שעליו מדבר המהרשד"ם הוא בינם שחשד ביבמתו שלאחר שיחלוץ לה ותותר לשוק, תלך ותנשא לבעל דודתו שהיו לו אשה ובנים – ותגרום לבעל דודתו להעדיף אותה על פני אשתו המבוגרת. מדובר במקום שלא היה חדר"ג, כך שהתנאי נועד לחליצה עצמה ולתכלית ראויה, בכדי למנוע שחליצתו תביא לחורבן בית אחר.

ה. לפי דעתי, גם למהרשד"ם לא יכול הבעל להעלות תנאים ביחס לילדים. ראשית, משום שהילדים הם צד ג', ואין אפשרות להתנות עליהם. שנית, משום שגם הוא מחוייב בפרנסתם, ואינו יכול להתנות תנאים שיפגעו בחיוב. ברור, שאם הבעל חייב סכום כסף – נאמר לאביה של האשה – והוא מתנה את הסכמתו במחילת החוב, אין זה תנאי שהמהרשד"ם יראה אותו כיכול להתנות.

ו. דברי המהרשד"ם אינם מוסכמים. במאמר שהתפרסם לאחרונה (הרב דוד בס, תחומין כה 149), מובאים מקורות רבים בנושא. הרשב"ש (שפג א) כותב: "ואומר אני, שיש פנים שבעל כרחו מתנה עליה התנאי... ויש פנים שברצונה יכול להתנות עליה... והפנים שברצונה דוקא הוא מתנה, אבל שלא ברצונה אינו מתנה - כגון אותן שכופין להוציא מחמת טענת אשה, משום שהדין נותן לגרש, כגון המזכרים בפרק המדיר וזולתן שהדין נותן לגרש. למה יתנה עליה - יקוב הדין את ההר!"

ז. כך גם כתב התשב"ץ (שו"ת תשב"ץ ח"ד חוט המשולש סימן 1): "ואחר אשר האיש הזה חייב להוציאה לאשה הזאת מצד הדין... אינו יכול להתנות עליה בגירושיה בשום תנאי, אלא ברצונה, דכיוון שהדין נותן לגרש, למה יכריחה להתנות עליה בשום תנאי? יקוב הדין את ההר ויגרש כפי הדין!"

ח. הרשב"א (שו"ת ח"ד רנו) חולק באופן ברור על המהרשד"ם. אלו דבריו: "כל מי שכופין לגרש את אשתו מן הדין, אינו רשאי לאסור את אשתו שלא תנשא לכל מי שתרצה, לא בשירור ולא בתנאי... וכל מי שגירש כן, כופין אותו שיחזור ויגרש בגט גמור בלא תנאי".

ט. הרי לנו חבל ראשונים החולקים על המהרשד"ם. כאמור, גם את דברי המהרשד"ם ניתן לסייג ולומר שדבריו אינם אמורים בתנאים שאינם ראויים והגונים, ולא בתנאים הנוגעים לילדים, ולא בתנאים שיש קושי לקיימם.

י. עתה נבחן מה דינו של תנאי להעברת תיקי הרכוש ומזונות הילדים מבית המשפט לבי"ד רבני? לכאורה מדובר בתנאי ראוי. ביה"ד האזורי ציין לשו"ת שיבת ציון סימן צו. כך נאמר שם: "כיון שהיבם צועק ככרוכיא ורוצה לציות לדין תורה ולקבל על עצמו כל מה שיושת עליו על פי פסק דיני ישראל, והיא מסרבת לציות לדין תורה, איך יעלה על הדעת לומר שהוא מחויב לחלוץ כל זמן שהיבמה מסרבת לציות לדין תורה עמו".

לכאורה עולה מכך, שרשאי היבם והוא הדין בעל סרבן גט – להתנות את הסכמתו לגט בהליכה לדין תורה, ולא ניתן לכופו אם האשה מסרבת. אעפ"כ נראה לי שיש לסייג את הדברים. בענין עוברת על דת כתבו קודמינו בפסקי הדין הרבניים, כי לא יכול בעל לטעון על אשתו שהיא עוברת על דת, אא"כ הוא שומר מצוות. אבל בעל שעושה כל תועבה לא יכול להתעטף בצדקנות, ולדרוש שאשתו תדקדק במצוות ולא תעבור על דת. מדובר כמובן, בדברים שאינם אוסרים אותם אחד על השני. כמו כן, לא יכול בעל לטעון על אשתו שהיא עוברת על דת – לדוגמה, במה שיוצאת וראשה פרוע או זרועותיה מגולות במקום שדרכה ודרך נשות מקומה ללכת בגילוי ראש ובזרועות מגולות. אם לא נאמר כך, הרי כל בעל יוכל להפוך לצדיק לעת מצוא, ולעשות את אשתו הנוהגת לפי הנורמה החברתית ששניהם מורגלים בה, לעוברת על דת. מאותו טעם ומאותה סיבה, נראה לי שלא יכול בעל לדרוש מאשתו להתדיין דוקא בדין תורה, כאשר הוא עצמו אינו מקפיד על כך ביחסים עם אחרים, ובכל עת שכדאי לו הוא פונה לערכאות. גם בעל שאינו מצדיקי הדור, שעובר עבירות לתיאבון או להכעיס, אינו יכול לדרוש מאשתו שתצמד לדין תורה בדוקא, משום שזה טוב לכיסו. כמו"כ לא יכול בעל להעלות טענה על דין תורה, כאשר הנורמה שלו ושל אנשי מקומו להתדיין בבתי משפט, ובתי דין הרבניים הם מחוץ לתחום עבודו. קשה לי לקבל אדם ה"צועק ככרוכיא" על רצונו בדין תורה, בשעה שהוא עובר על התורה בכל עת. לא ניתן לענוש את האשה במניעת גט בגלל היותה "מרימה יד בתורת משה", כאשר

בעלה הדורש ממנה שלא לעבור על דת משה בפנייה לערכאות, עובר לתיאבון ולהכעיס על ההלכה, ומרים יד בתורה משה ובדברי חכמים.

יא. יש כאן מצב גם של חילול ה'. חלק גדול מן הטוענים לדין תורה, אינם מבקשים דין תורה, אלא את תועלתם הרכושית. הם משתמשים בתורה כקרום לחפור בו, מתוך אינטרס ברור. לא מדובר כאן באימוץ דין תורה, אלא מדובר בשימוש ציני בתורה בכדי לאלץ את אשתו לקבל גט לפי האינטרסים שלו, גם כאשר הוא מחוייב בגט. דברי השיבת ציון והפוסקים האחרים נאמרו בקהילה האמונה על שמירת תורה ומצוות, ובאופן חריג, אחד או אחת מבני הקהילה הלך לערכאות. הדברים אינם אמורים בציבור שאינו שומר מצוות, שמעדיף הליכה לבתי משפט על בפני בתי דין, ואינם אמורים בבעל שלא אמר דבר בעת הדיון בביה"מ, וזכר בזה רק כאשר עלה עניין הגט על הפרק.

יב. נקודה עקרונית נוספת בנושא זה. השו"ע (ח"מ כב ב) פסק ש"אם קבל עליו גוי לדיין אפילו קנו מיניה אין הקנין כלום ואוסר לדון לפניו". וכתב הרמ"א: "אבל אם כבר דן לפניו לא יוכל לחזור בו". הש"ך שם חולק על הרמ"א. טעמו של הש"ך מוסבר בנתיבות המשפט (חידושים) שיש להבדיל בין מקבל על עצמו משפטי הגויים, לבין אם מקבל על עצמו גוי מסויים. הגר"א שם מסביר את טעם הרמ"א מדין מחילה. הדברים מנומקים יותר ב"תומים" וב"ישועות ישראל" שם, שהבדילו בין איסור ערכאות ובין קבלת התוצאות של פסק הדין. איסור ערכאות עומד במקומו, אולם כל אדם יכול לקבל על עצמו תוצאות ומסקנות של פסק דין שניתן גם ע"י מי שאינו ראוי לדון. כבוד הגר"א לביא שליט"א (בפס"ד שהגיע אלי בימים אלה), ציין לדברי המהרש"ם (א סימן פט) שכתב לחייב בתשלום הוצאות שפסקו בערכאות, כששני הצדדים הלכו לשם מרצונם, ואלו דבריו: "שהרי שניהם סמכו עצמם על דיניהם, וגם הנתבע אדעתא דהכי נכנס, אם לנצח או להנצח, דאל"כ הו"ל להזמינו מיד בהשיגו תביעה הראשונה שבדיני אומות העולם לבי"ד של ישראל". המהרש"ם מסתמך על התשב"ץ (ח"ב סימן ס"ח) שכתב לגבי מחלוקת על חלוקת ירושה: "וכל טענות אלו לזכות בני שמעון היה מן הדין לקיימם אילו באו מתחילה לדון בדיני ישראל, אבל כיוון שהלכו

מתחילה לדון לפני האומות ובדיני האומות יצאו חייבים, הרי אלו כאילו קבלו עליהם לדון באותו דין ומחלו זכותם". הרי לנו שגם מי שנתבע בערכאות, נחשב כמסכים ומקבל על עצמו את פסק דינם. אילו לא היה מסכים, היה עליו לנקוט בשתי פעולות: להודיע בבית המשפט שהוא מבקש לדון בדין תורה בכל הנושאים שבמחלוקת כל הנושאים ללא יוצא מן הכלל - וכן להגיש תביעה בנושאים אלו לבי"ד רבני. וכל זאת, בטרם נכנס בית המשפט לדון בדבר. רק אז יוכל טעון על רצונו בדין תורה. אבל אם לא עשה אף אחת מפעולות אלו בזמן, ונזכר בזה רק לעת הדיון בגירושין, אין לקבל את דבריו, ורואים אותו כאילו הסכים מלכתחילה להתדיין בבית משפט בנושאים לו.

2. סוף דבר, בנסיבות המיוחדות של תיק זה. לא היה צריך ביה"ד להמנע מדיון בחיוב הגט - מדובר בהאשמות כבדות מאוד של אלימות ואונס, כולל עבירות בחיי האישות - בגין האשה שנהגה לפי הנורמה המקובלת בצייבור ופנתה לבית משפט. גם אם מדובר בזוג חרדי, הרי אם יתאמתו טענותיה של האשה, מדובר בבעל שעובר עבירות חמורות, והוא אינו יכול לדרוש שדוקא אשתו תהיה צדקת ותמנע מהליכה לבית משפט, כשהוא - אם יתבררו ויתאמתו טענותיה - עושה כל תועבה. הייתי מעביר את התיק להרכב אחר שידון בחיוב הגט לגופן של דברים.

3. יש לציין דבר נוסף. גם פס"ד לחיוב או לכפיה, אינו גט. מדובר בסך הכל באפשרות לנקיטת צעדים כנגד סרבן הגט, החל מסנקציות עקיפות עד למאסר, אבל בסופה של הדרך יש צורך בסידור גט שלא יוכל להעשות ללא הבעל. כאשר מדובר בבעל פרובלמטי שצעדי האכיפה לא ישפיעו עליו, מעדיפים בתי הדין במקרים מסויימים להשיג ויתורים לא משמעותיים מצד האשה בכדי לאפשר סידור גט מהיר. זה לא המקרה, וראוי היה שביה"ד האזורי יכריע קודם כל לגופן של דברים, ורק אח"כ יבחן את אפשרות הביצוע.

הרב בן שמעון:

אינני מסכים לכל מה שכתב ידידי שליט"א אך אני מצטרף למסקנה להחזיר את התיק לביה"ד האזורי שיכריע לגופם של דברים.

הרב עמאר:

רק לפני זמן קצר הובא לפני הפס"ד של הגר"ש דיכובסקי שליט"א וכן מ"ש ע"ז הגר"ש בן שמעון שליט"א, וראיתי שהגר"ש דיכובסקי שליט"א העלה דברים כבדי משקל ודן בהם בחכמה ובתבונה, וראוי לשאת ולתת בדבר בישוב הדעת כד"ת של תורה. ולמעשה כיון שהעניינים לא הוכרעו, מן הראוי להשיב לביה"ד האזורי שיחקור וידרוש בהלכה זו, ויפסוק כיד ה' הטובה עליו.

לאור האמור החלטנו ברוב דעות לקבל את הערעור באופן עקרוני, ולהעביר את תיקי הצדדים להרכב אחר, ע"מ שיקבע אם יש מקום לחיוב בגט, לגופן של דברים.

תיק מס' 1-21-031411390

ניתן ביום י"א טבת תשס"ו (11.1.06)

2. ביה"ד מציע לאשה להסכים לתנאין הקשים של הבעל החי בחו"ל משום שאין דרך לאלץ אותו לתת את הגט שהוא חייב בו.

בית הדין הרבני הגדול :

הרב שלמה דיכובסקי - דיין, יו"ר

הרב שלמה בן שמעון - דיין

הרב עזרא בר שלום - דיין

העובדות:

הבעל סרבן הגט מתגורר בקנדה. כנגד הבעל ניתנו בבית המשפט פסקי דין למזונות ולפיצוי נזיקי לבתו (בשל מעשים מגונים שעשה בה), אותם אינו מקיים. בבית הדין הרבני האזורי הוצע כי האשה תוותר על פסיקת מזונות העבר וכן על חלק מפיצוי הנזיקין שנפסקו לטובת הבת, על מנת שהבעל יסכים לתת לה גט. בית הדין האזורי קבע, כי אין מקום להטיל סנקציות כנגד הבעל מאחר והוא מסכים להצעת בית הדין להסדר ואילו האשה חזרה בה מהסכמתה. האשה הגישה ערעור על פסיקת בית הדין האזורי בטענה כי אין לאלצה לקנות את גטה.

נפסק:

נושא הדיון בערעור שלפנינו, אינו אם לחייב את הבעל בגט ולהפעיל נגדו את הסנקציות הנקובות בחוק, אלא כיצד ינהג

בית הדין, בבעל שידינו קצרה מלהגיע אליו, ושכל פסק דין שינתן נגדו, יהיה בבחינת אותיות פורחות באויר. בית הדין האזורי הגיע למסקנה בדעת הרוב ביום א' ניסן תשס"ה, שאין מקום להפעיל סנקציות כנגד הבעל, מאחר והוא מסכים להצעת בית הדין להסדר שניתנה ביום כ"ב כסלו תשס"ד, ואילו האשה חזרה בה מהסכמתה. על כך הערעור. יאמר ברורות. אין אנו חסים על סרבי גט, כמו כן אין אנו מבקשים לקנות את הגט המיוחל, באמצעות אילוץ האשה לוותר על זכויות המגיעות לה. על כן, מבחינה עקרונית מקובלת עלינו עמדת ב"כ האשה, שאין לחייב את מרשתה לוותר על פסיקת מזונות העבר, וכן לוותר על חלק מפיצוי הנזיקין שנפסקו לבת, בגין המעשים המגונים שנעשו בה. אולם, מצד שני, עלינו להיות מציאותיים. הבעל מתגורר בקנדה. במצב המשפטי הקיים, הוא לא מתכוון להגיע ארצה, בכדי שלא "לבלות" את ימיו בבית הסוהר. המשפט הבינלאומי אינו מאפשר אכיפת גט בפסק דין שניתן על ידי בית דין רבני, כאשר הבעל אינו בארץ. אין הסכם הסגרה בין ישראל לקנדה בנושאי משפחה.

התוצאה המעשית תהיה, שפסק הדין ישאר בבחינת אותיות מתות, וניתן יהיה להשתמש בו רק "לצור על פי צלוחית". האשה תשאר עגונה למרות פסק הדין לזכותה, והבעל יאלץ להשאר כל ימיו בחוץ לארץ - במקום בו החוק הישראלי בנושאי משפחה אינו תקף.

מה בצע לאשה בתוצאה כזו? אנו גורסים תמיד, שבברירה בין נפש לרכוש, יש להעדיף את הנפש על פני הרכוש, כפי שאמר אברהם אבינו למלך סדום (פרשת לך לך שקראנו בשבת זו): "תן לי הנפש והרכוש קח לך". בודאי, שיש להעדיף הצלת נפשות על פני זכיה ברכוש, מוצדקת ככל שתהיה.

בנידוננו, עלולה האשה ללקות בכפליים. גם לא תזכה בחירות נפשה, וגם לא תזכה ברכוש, לבעל אין כל רכוש בארץ, מעבר למחצית הדירה שאותה הוא נכון להעביר לילדים. גט לא יתבצע, ואין טעם לתת פסק דין שאינו בר ביצוע. האם זו הדרך הנכונה להושיט לאשה יד, ולהצילה מן המצב שבו היא נמצאת? האם מצב של "קרחת מכאן ומכאן" הוא המצב הראוי? האם לא נכון לומר כאן "תפסת מרובה לא תפסת"?

הדרך הראויה לטיפול בתיק זה, היא כפי שהצענו במהלך הדיון. הצעתנו היא, שהגט יסודר לאלתר באמצעות גט שליחות. תביעותיה של האשה בנושא מזונות העבר ויתרת סכום הפיצוי שנפסק לבת, ימסרו לשיקול דעת רחב של בית דינו שיתחשב בחיוביו של הבעל ובאפשרויות הפרעון שלו. פסק דינו יחייב את הצדדים, וינתן לאחר סידור הגט.

מובן, שלא נוכל לקבל סמכות כזו, אלא אם יסכים בית המשפט שפסק פיצוי לילדה (בסך 500,000 ש"ח), לתת לנו אפשרות במסגרת הסדר גרושין לקבוע את הסכום הראוי. בית המשפט יוכל להביא בחשבון, שטובת הילדה אינה רק בסכום שאותו אולי לא תקבל לעולם מאביה, אלא גם באפשרות שאמה תנשא ויקום לה בית אחר שבו תוכל לגדול ולהתחנך למעשים טובים. במצב הקיים, שבו האמא אינה יכולה להנשא, ושאינן לה אפשרות מעשית להניח דינו על האב ולכופו לגט, וכמו כן, לא נראה שפסיקת בית המשפט לפצויים יכולה להיות ממומשת – במצב כזה, אולי יסכים בית המשפט לתת לנו את המנדט לקביעה מחודשת של הסכום הראוי.

הצעה זו אינה קלה, וגם אינה לפי הסדר המשפטי הראוי. אבל מה נעשה והתורה ניתנה, בכדי לקיים: "וחי בהם", ולא שימות בהם. כאשר פסק הדין הוא כזה שלא יועיל דבר לאף אחד מן הצדדים, לאור העובדה שהמשפט הבינלאומי אינו אוכף פסקי דין לגרושין, אזי עדיף למצוא פתרון פרקטי שאפשר לחיות עימו, ושאינו פוגע יותר מדי בזכויות המגיעות לאשה.

כאמור, לא נוכל להושיע את האשה במצב הקיים. באי כוח הצדדים מתבקשים לשקול בכובד ראש את הצעתנו, ולהשיבנו דבר תוך 30 יום.

במידה ולא נקבל תשובה חיובית, אזי יוחזר התיק לבית הדין האזורי להמשך טיפול.

תיק מס' 2-21-059246611

ניתן ביום י"א חשוון תשס"ו (13.11.05)
הופיעו: טו"ר אסנת שרון "יד לאשה" (לאשה)
עו"ד משה פרקש (לבעל)

3. ביה"ד קובע שאין לחייב בעל בגט כאשר הוא מתנה את נתינתו בתביעות כספיות צודקות וכשמדובר במקרה בו האשה בוגדת בבעל.

בית הדין הרבני האזורי תל-אביב:

הרב **אברהם שינפלד** – אב"ד

הרב **אברהם ריגר** – דיין

הרב **דב דומב** – דיין

העובדות:

הצדדים נשואים 17 שנה ולהם שלושה ילדים. הם חיים בנפרד כחמש שנים והאשה תובעת גירושין. האשה טוענת כי הבעל נהג כלפיה באלימות וכי הוא סובל מבעיות נפשיות. הבעל הכחיש טענות אלה וטען כי לאשה יש חבר עמו היא בוגדת בו. האשה לא הכחישה שיש לה קשרים עם גבר זר. גם הבעל הודה שיש לו קשרים עם אשה אחרת, אולם טען שאיננו מוכן לתת גט לאשתו, דבר שיהווה מעין 'פרס' על התנהגותה. מאוחר יותר הסכים הבעל לתת גט, אולם התנה זאת בכך שיוסדר קודם עניין המזונות וכי יעשה פירוק שיתוף בדירה, ובכך שהאשה תחזיר כספים שאביו נתן לרכישת הדירה. לדבריו, הם כבר ערכו הסכם גירושין אלא שהאשה חזרה בה מהסכמתה.

פסק :

יש לדחות את תביעת האשה לחיוב הבעל בגט, ובודאי שאין לחייבו כל עוד לא נפתרו בעיות חלוקת הרכוש ומזונות הילדים. ביה"ד קובע כי האשה אשמה ביצירת הסכסוך בכך שהיא החלה לקיים קשרים עם גבר זר, קשרים אותם אין היא מסתירה. מצבו הנפשי של הבעל הוא תוצאה של הסכסוך ולא הגורם לו. ביה"ד גם קובע כי האשה מנסה לנשל את הבעל מרכושו וכי היא לא בחלה בשום אמצעי כדי לקבל ממנו את הגט. יש לדחות את טענת בא כוחה לפיה הבעל אינו מספק את עונתה של אשתו. הרי היא זו שהתרחקה מן הבעל ומצאה את סיפוקה במקום אחר. משום כך גם אין היא יכולה להעלות את הטענה כי הבעל מצא לו בת זוג אחרת, שהרי היא זו שדחפה אותו לכך.

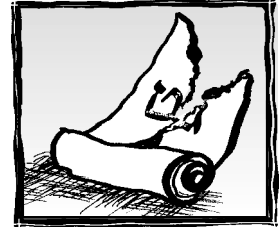
ביה"ד מפנה לפד"ר א' עמ' 141 שקבע כי דין 'רועה זונות' שיש לחייבו בגט הוא רק במקרה בו האשה היתה רוצה לחיות עמו

אילו לא היה 'רועה זונות', אבל לא במקרה בו הפך הבעל לכזה בשל העובדה שאשתו אינה רוצה לחיות עמו. ביה"ד מוסיף שאין לקבוע חזקה לפיה לבעל היו קשרים עם אשה זרה לפני המועד בו הוכחו קשרים כאלה, מה גם שכאן לא נטענה בגידת הבעל לפני הפירוד.

יש לדחות את טענת ב"כ האשה לפיה יש לחייב בעל בגט במקום בו הוא מאשים את אשתו בבגידה. יתכן שזו היתה עילת גירושין אילו היה מדובר בעלילה, אולם כאן מדובר בהאשמה שהאשה מאשרת אותה בהתנהגותה. בנסיבות אלה ההלכה אינה מחייבת את הבעל בגט. ביה"ד מונה שורה של פוסקים המקבלים את דעת התוספות (זבחים ב ע"ב, ד"ה סתם) לפיה אין לחייב בעל לגרש אשתו שזינתה. הטעם הוא ש"לא יהא חוטא נשכר". אמנם ר' עקיבא איגר הסתפק אם יש חיוב, אבל ברור לו שאין לכופו. על כן יש לחוש לגט מעושה אם נכפה את הבעל, "ומי יהין לעשות מעשה כנגד דעתם, במקום איסור אשת איש ועונש סקילה?".

יתר על כן, אין לחייב בגט במקום בו "עלול הדבר להיות תקנה לפרוצות שלא יחששו למעשיהן". ביה"ד מביא מספר פוסקים שכתבו שאף במקרה בו היה מקום לכופו בגט אין מחייבים אותו, אם מדובר במקרה בו חוששים כי האשה התנהגה בפרוצות. מנגד, הודאת האשה על קשריה עם גבר זר פוטרת את בעלה ממזונותיה, כדין הודאת בעל דין. הוא גם פטור משאר החיובים הנובעים מן הנישואין, שהרי הלכה פשוטה (אהע"ז קט"ו ה') שאשה שזינתה הפסידה כל זכויותיה מן הבעל. מכיון שהחוק קובע שחיוב המזונות יחול על פי הדין האישי, הרי שגם לפיו הבעל פטור ממזונותיה. "יתר על כן, גם אילו היה הבעל מאלה שמן הדין חייבים לגרש, לא היה מקום לחייבו להתגרש בטרם הוסדרו תביעותיו הכספיות הצודקות" (ביה"ד מפנה לקובץ דברי משפט ח"ב, עמ' קנג-ז). הרי "הצדדים כבר ערכו הסכם גירושין, אלא שהאשה חזרה בה, מתוך מחשבה שתוכל לשפר את תנאי הגירושין, ולסחוט את הבעל עוד קצת. לכך הבעל אינו מסכים, והוא אינו חייב להסכים, גם אם אין שום סיכוי לשלו"ב".

על כן קובע ביה"ד: יש לדחות את תביעת האשה; על הצדדים לנהל מו"מ והוגן לסיום המחלוקות אודות הרכוש והמזונות; כשתושג הסכמה יסודר הגט בהקדם; האשה תשלם לבעל הוצאות משפט בסך 3,000 ש"ח.

ביטול טע

4. מחלוקת בדבר כשרות הגט בין ביה"ד שדן בהסכם הגירושין לביה"ד מסדר הגט, בשל אי קיום תנאי בהסכם הגירושין.

בית הדין האזורי תל אביב (דן בהסכם הגירושין):

הרב אברהם שיינפלד - אב"ד
הרב אברהם יגור - דיין
הרב דב דומב - דיין

בית הדין האזורי תל אביב (מסדר הגט):

הרב שמואל פלדמן - דיין
הרב צבי בן יעקב - דיין

העובדות:

בעקבות תביעת הבעל לגירושין הגיעו הצדדים להסכם גירושין אשר אושר בביה"ד, והתגרשו בפני הרכב אחר מזה שדן בהסכם. בהסכם הגירושין הסכימו הצדדים כי ענייני מזונות ילדים יידונו בביה"ד. בעקבות תביעת האשה למזונות הילד בביה"מ"ש, פנה האב לביה"ד בבקשה להוצאת כתב סירוב על האשה המסרבת לדבריו לדין תורה.

נפסק:

ביה"ד הרבני האזורי תל אביב (דן בהסכם הגירושין):
אין ספק שהסמכות לדון בכל הנושאים הכרוכים בגירושין היו בסמכות ביה"ד,

וביה"ד אף עסק בהם ופסק בעניינם גם לאחר הגירושין.

ביה"ד משוכנע שגם ביה"מ"ש מודע לדבר, ולכן אין צורך בכתב סירוב בנידון דידן. הננו להבהיר עוד שבמידה ואשה פועלת בניגוד להסכמות שנחתמו בהסכם הגירושין ושעל בסיסם סודר הגט, יש בכך לעורר שאלות הלכתיות כבדות משקל על כשרותו של הגט, בהיותו בבחינת "גט מוטעה". ואנו בטוחים שהאשה לא תרצה להכנס לחששות אלה.

העובדות:

האשה פנתה לביה"ד בבקשה להבהיר האם הגט ניתן על תנאי. לטענת האשה, עשה הבעל שימוש בהחלטת ביה"ד דלעיל להוצאת לעז על הגט ופרסמו ברבים, זאת כאשר היא כבר נשואה לאחר ונושאת את בנו ברחמה. ביה"ד מסדר הגט הוציא החלטה כנגד ההחלטה שהובאה לעיל, ובתגובה הוציא ביה"ד הראשון הבהרה להחלטתו.

נפסק:

ביה"ד הרבני האזורי תל אביב (מסדר הגט):
בפנינו טענה האשה, כי הבעל מוציא לעז על הגט, שבוצע בבית הדין שלנו בתאריך... ביה"ד מבהיר בזאת, כי בטרם סודר הגט, הבעל מבטל את כל המודעות וכל דבר שעלול לפסול את הגט, וכן נאמר במפורש שהגט נעשה ללא תנאי.
לאור האמור, הגט שביני הצדדים שריר וקיים כדת משה וישראל ואינו גט מוטעה. בית הדין מציין בזאת את חרם דרבנו תם וגדולי דורו על המוציא לעז על הגט (עיין מרדכי סוף גיטין סי' תנ"ה) בדבריו החריפים. וכל המוציא לעז על גט זה הוא בכלל החרם.

ביה"ד הרבני האזורי תל אביב

(דן בהסכם הגירושין):

הוגשה בפנינו בקשה על ידי פלוני "לפסול את החלטת ביה"ד מתאריך כז אייר תשס"ה (5.6.05) שמופיעה תחת הכותרת החלטה הבהרה בו מוציא ביה"ד לעז על הגט שניתן לצדדים ביום...". לבקשה צורפה החלטה-הבהרה של ביה"ד מסדר הגט מיום כז תמוז תשס"ה.
לאחר העיון בהחלטה ובבקשה אנו סבורים שהמבקשת כלל לא הבינה את ההחלטה ואת משמעותה.

ביה"ד לא הוציא לעז על הגט. אדרבה, ביה"ד הביע את בטחונו שהמבקשת לא תכניס עצמה לחשש של "גט מוטעה". וזה לשון ההחלטה:

"הננו להבהיר עוד, שבמידה ואשה פועלת בניגוד להסכמות שנחתמו בהסכם הגירושין ושעל בסיסם סודר הגט, יש בכך לעורר שאלות הלכתיות כבדות משקל על כשרותו של הגט, בהיותו בחינת "גט מוטעה". ואנו בטוחים שפלונית לא תרצה להכנס לחששות אלה".

כפי שאפשר לראות, אין בהחלטה זו קביעה שהגט שקבלה האשה מבעלה, הוא גט פסול ח"ו.

ביה"ד הבהיר את עמדת ההלכה, שבמקרה של הפרת הסכם הגירושין שעל בסיסו ניתן הגט, יש שאלות הלכתיות כבדות משקל על כשרותו של הגט. עניין זה מבואר בהרחבה במאמרו המצוין של הרה"ג אוריאל לביא שליט"א אב"ד צפת "האם יש חשש בכשרות הגט כשהבעל הוטעה בהסכם הגירושין" (נדפס בקובץ שורת הדין, חלק ב', עמ' קמו-קצ). שם גם מבואר, שלדעת הפוסקים שהפרת ההסכם פוסלת את הגט, לא מועיל ביטול המודעות עובר לסידור הגט, והצהרת הבעל שהגט נעשה ללא תנאי.

כך דעת המהר"ם מלובלין (סימן קכב), ושו"ת משכנות יעקב (חלק אה"ע סימן לד), שגם אם ביטל הבעל את התנאים לפני סידור הגט כמקובל, לעולם הוא עומד בדעתו הראשונה, וסומך שיקיימו את מה שהבטיח לו, ואם אינם מקיימים אח"כ, יכול לומר, אילו ידעתי שלא יקיימו לא הייתי מגרשה והגט בטל למפרע.

יתר על כן, המהר"ם מוסיף: "ואפילו הוא שתק אנו לא שתקינו, דבאיסור חמור כזה אין להקל ולסמוך על דיבור קל". ובשו"ת חלקת יואב (אה"ע סימן כה), כתב גם כן, שאם בשעת סידור הגט כבר היה בדעת האשה שלא לקיים את מה שהבטיחה לו, הרי זה גט מוטעה: כי אם היה יודע הבעל את הדבר במתן הגט לא היה מגרשה, "ואם כן הוא מוטעה בעיקר המעשה, ואין אמירת הבעל שמגרשה בלא תנאי מועיל כלל והגט בטל".

לכן חמור הדבר שבעתיים, כשהפרת ההסכם נעשית סמוך לאחר הגירושין.
ובספר 'העמק שאלה' (חלק אה"ע סימן קטז), פסק, שאם הבעל יחויב בממון לאחר הגט (בניגוד להסכם), פשיטא ליה שהו גט מוטעה. וראה בית מאיר, אה"ע, סימן קמה סעיף ט, שחושש לדעת המהר"ם מלובלין, ומחפש דרך כיצד לסדר את הגט באופן שלא יהיה שום חשש לגט מוטעה גם לדעת המהר"ם.

ואם כן, מי יערב לבו להקל באיסור אשת איש, כנגד דעת המהר"ם מלובלין, המשכנות יעקב, בית מאיר, החלקת יואב והעמק שאלה?

את הגט. אולם הבעל היתל בבית הדין מספר פעמים ולא הגיע לדיונים ובשלב מסוים אף נעלם. התנהגותו זו של הבעל הניעה את ביה"ד הגדול, בפסה"ד שיובא להלן, לדון מחדש בשאלת כשרות הגט שניתן ב-1999, זאת למרות שעדיין לא בוצעו פסקי הדין הממוניים (בניגוד למה שקבע ביה"ד הגדול בהחלטתו מאפריל 2000).

נפסק:

ביה"ד הרבני האזורי:

"לאחר העיון בטענות הצדדים ובחומר שבתיק נראה לנו כדלקמן:

לענין הדירה:

שלא להתערב בהסכמות שהתקבלו ע"י הצדדים בבית המשפט בענין הדירה (ובענין הכספים והמטלטלין). ביה"ד הרבני הגדול כבר קבע ברוב דעות כי הסכמות אלה שרירות וקיימות גם ע"פ ההלכה. ואף אנו שחוזרים ודנים על הסכמות אלו אין לנו אלא להצטרף לדעה זו. טענות הבעל כי הסכמות אלו נעשו מתוך לחץ וכפייה, מחייבות את הבעל להוכיח על מנת לבטל את מעשה הנתינה שכבר נעשה. לא רק שעל פניו לא הובאה כל הוכחה לכך שההסכמות נעשו מתוך לחץ וכפייה של בית המשפט, אלא שעל פניו נראה שהבעל הסכים להן. שאם לא כן איך יכול הבעל מצד אחד לטעון שנאלץ לותר על מחצית מהמטלטלין, ומאידך לטעון (ס' 19 לסיכומי ב"כ הבעל) כי "באהבתו אותה" נתן לאשה "יותר מאשר חויב"!

"וזאת לדעת הרוב, לדעת המיעוט יש לדון בהחזרת זכויות האשה שקיבלה עפ"י הסכם הפשרה ולחילופין יש לדון האם יש לאשה זכויות בדירה".

"לענין המזונות: כפי שכבר צויין גם ב"כ הבעל אינו טוען לענין מז' הילדים אלא לענין מז' האשה ומבסס טענותיו הואיל ולאשה היה דין מורדת ע"כ אין מקום לחייב את הבעל במז' האשה.

והנה בהחלטת ביה"ד (אשר צוינה לעיל) אכן כותב ביה"ד שלאור העובדה שהאשה מסרבת בכל תוקף לחזור לחיי ש"ב ואולם המשך הפסקה מספרת לנו "למרות כל חיזורי הבעל" יוצא איפוא שהבעל המשיך לבקש שלום בית ורצה בכך וע"כ היה מקום לחייבו במזונות האשה שאם לא כן הרי כל טענותיו היו מהשפה ולחוץ. יתרה מכך שביה"ד חייב את הבעל בג"פ והבעל טירפד זאת במשך שנים וע"כ לדעת הרוב אין מקום לדון בשאלת מז' האשה.

העובדות:

הצדדים מסוכסכים למעלה מ-15 שנה. כבר ב-1992 קבע ביה"ד באשדוד שיש לראות באשה מורדת מאיס עלי באמתלא מבוררת, דבר המאפשר לדעת פוסקים רבים לחייב את הבעל בגט, זאת בשל פירוד מלא של ארבע שנים וקבלת טענת האשה לפיה הפעיל הבעל כנגדה אלימות פיזית ומילולית. ב-1998 פסק ביה"ד באשדוד כי על הבעל יוטל מאסר בשל סירובו לתת גט. הבעל ערער וטען כי אין להטיל עליו מאסר משום שהוא מוכן לתת גט בתנאי שהאשה תסכים שפסקי דין שניתנו בעבר ע"י בתי משפט (בנוגע לרכוש ומזונות הילדים) יידונו מחדש בבית הדין הרבני (זאת למרות שדעת הרוב בביה"ד הגדול קבעה כבר ב-1997 שהסכם הפשרה שהושג בביהמ"ש בנוגע לחלוקת הדירה תקף גם על פי ההלכה). ערעורו נתקבל. כנגד פסיקה זו הגישה האשה עתירה לבג"ץ (בג"ץ 3984/98).

בסוף 1998 קבע בג"ץ כי על הצדדים לנהל מו"מ ולשוב לביה"ד הגדול עם טיעוניהם. לאחר כמה חודשים הודיעה האשה לבג"ץ כי היא מסכימה לתביעת הבעל לברר מחדש את התביעות הממוניות בביה"ד, בתמורה לקבלת גט תוך 14 יום. הדיונים הממוניים וכן הדיון בגט הועברו לביה"ד בחיפה. באוקטובר 1999 סודר הגט ואז פנה הבעל לבג"ץ כדי שימחק סופית את עתירת האשה. אולם האשה התנגדה לכך. אז פנה הבעל לביה"ד הגדול וטען כי האשה הטעתה אותו. בעקבות זאת הוציא ביה"ד בינואר 2000 צו בינים לפיו "אסורים הצדדים להנשא לעלמא עד לבירור עינים". באותו זמן קבע בג"ץ כי "על פי עצתנו הודיענו ב"כ העותרת על מחיקת העתירה. העתירה נמחקה".

באפריל 2000 הוציא ביה"ד הגדול החלטה נוספת בענין הגט "כי הגט שניתן בבית הדין האזורי מעוכב עד להחלטה אחרת מבית דינו שתנתן רק לאחר שיסתיימו הדיונים בביה"ד האזורי ויבוצע פסק דין". באוגוסט עתרה שוב האשה לבג"ץ (5548/00), ותבעה לבטל את פסה"ד של ביה"ד הגדול. לאחר נסיגות גישור שלא צלחו, קבע בג"ץ כי אין הוא יכול לעזור לאשה משום שהודתה שנקטה במהלך של הסכמה לתביעת הבעל רק כתחבולה שנועדה להוציא ממנו את הגט, וביהמ"ש אינו יכול לתת ידו למהלך של מתן סעד למי שהונה ערכאה שיפוטית. הדיונים בביה"ד האזורי בחיפה נמשכו עוד שנתיים וחצי, במהלכם ניתן פסה"ד שיובא להלן. על פס"ד זה הגישו ערעור הן הבעל (על ענייני הממון) והן האשה (על דרישת הגט). ערעורה של האשה נדחה, ונקבע שיש לתת גט נוסף לחומרא. הבעל הסכים לתת

כמובן שמי שמוסמך לקבוע אם הופרו ההסכמות וההתחייבויות שבין הצדדים, הוא ביה"ד המשפטי אשר טרח רבות עם הצדדים עד להסכם, ולא ביה"ד מסדר הגט. ובמיוחד שביה"ד מסדר הגט מתעלם בהחלטתו מדעת כל הפוסקים שהובאו למעלה.

מכאן שלפי ההלכה שאלת כשרותו של הגט שקבלה האשה תלוי בה בלבד, באם תקיים או ח"ו תפר את הסכם הגירושין. ממילא ברור שאין עניין זה נוגע לחרם ר"ת שלא להוציא לעז על הגט. כי אדרבה, עיצה טובה נתן ביה"ד לאשה שלא תגרם היא לחשש של פסול בגט שקבלה. ולשומעים ינעם ותבוא עליהם ברכת טוב.

תיק מס' 03-7537164-21-1

ניתן ביום כ"ז אייר תשס"ה (5.6.05)

תיק מס' 037597164-25-1

ניתן ביום כ"ז תמוז תשס"ה (3.8.05)

תיק מס' 037537164-21-1

ניתן ביום י"ט חשוון תשס"ו (21.11.05)

הופיעו: ע"ד לוברמן רחל (לאשה)

טו"ר עזריאל ליפל (לבעל)

הערה: על פסק הדין תלוי ועומד ערעור בביה"ד הגדול.

5. הטלת איסור להישא לאחר מתן הגט בשל סירובה של אשה למחיקת תביעה שהגישה, מחיקה שהבטיחה כדי לקבל את הגט, וביטולו של איסור זה; דיון בתביעות ממוניות של האשה בעת חלותו של האיסור.

בית הדין הרבני האזורי חיפה:

הרב שלמה שלוש - ראב"ד

הרב חיים הרצברג - אב"ד

הרב יצחק שמואל גמזו - דיין

בית הדין הרבני הגדול:

הרב שלמה עמאר - נשיא, יו"ר

הרב אברהם שרמן - דיין

הרב חגי איזיר - דיין

לדעת המיעוט, הואיל והאשה תבעה את הליך הגרושין ועזבה את הבית שנים מספר לפני שביה"ד הורה לצדדים להתגרש וביה"ד הכריז עליה כמורדת ע"כ יש לבטל את חיוב הבעל במז' האשה.

הן לדעת הרוב והן לדעת המיעוט אין האשה רשאית לגבות ריבית לחיובי המז' אלא הצמדה בלבד.

"לענין הכתובה: אנו סבורים כי הואיל והאשה היא זו שתבעה גרושין, אף שהעילה היתה התעללות הבעל, אולם יחד עם זאת אין להתעלם מהעובדה כי בפנינו לא הוכח כי היה מקום לחייב את הבעל עקב מעשיו, וכי בענין זה יש פסיקות סותרות של בתי הדין (האזורי באשדוד, והרבני הגדול). כמו כן אין בחו"ד של הפוליקרף כדי לקבל עמדה חד משמעית ולהוציא ממון.

כמו כן ברצוננו להוסיף את אשר אמרנו פעמים רבות. אי אפשר לאחוז את החבל בשני קצותיו. גם לקבל את המגיע בבית המשפט ע"פ הלכת בבלי, וגם לתבוע כתובה המגיעה לאשה ע"פ התלמוד הבבלי, או בבלי או בבלי. אשר על כן נראה לנו לדחות גם את תביעת האשה לכתובה.

וזאת לדעת הרוב. לדעת המיעוט יש מקום לדון לחיוב הכתוב ולברורים נוספים לענין אלימות הבעל במהלך הנישואין.

"לענין הוצאות: אשר הבעל תובע נראה לביה"ד שאין לחייב את כל הוצאות שהאשה גרמה לבעל במהלך כל התדיינות וזאת מאחר וגם הבעל פנה לערעורים והמשיך את הליך הגט מספר שנים, ואולם לאחר שהאשה קיבלה ביום 19.10.99 בקנין לדון לענין הממון בביה"ד ולאחמ"כ פנתה לביה"ד הגדול ובג"ץ דבר אשר גרם הוצאות מיותרות ע"כ מחייב ביה"ד את האשה בתשלום חד פעמי עבור הוצאות בסך \$6,000 בשער יציג ביום התשלום."

"לאור מעשי האשה אשר לא פעלה בתום לב עפ"י התחייבותה בביה"ד ויש לקבוע מועד נוסף בדחיפות לסדור ג"פ לחומרא. והואיל והבעל הינו כהן והאשה אסורה אליו במידה והבעל יסרב לסדר ג"פ במועד הראשון שיקבע ידון ביה"ד בכפייה מיידית."

ביה"ד הרבני הגדול:
הרב חגי איזר:

מבחינת ההלכה יש לפנינו שאלות אחדות: א. הבעל עכב את הגט בדחיות רבות עד שנתמלא מבוקשו ונעשה הסכם שכל עניני הממון לרבות אלו שכבר ניתן עליהם פסק דין בבתי משפט אזרחיים יובאו לדיון מחדש בבית דין רבני. למרות ההסכם

האשה המשיכה את ההליכים בבג"צ מספר חדשים עד שהסכימה למחוק את העתירה. ובחודש 6/1999 כעבור 8 חדשים מיום מתן הגט וההסכם עתרה מחדש לבג"צ נגד ההסכם. כתוצאה מהבג"צ השני נתעכבו הדיונים בעניני הממון שעפ"י ההסכם קרוב לשנתיים ימים עד שנדחתה עתירתה. השאלה היא האם יש בדחיה זו של (שנתיים) נגוד קטבי להסכמתו של הבעל להתגרש עד שנאמר שיש כאן אומדנא דמוכח שאילו ידע שתעשה כן לא היה ניתן הגט.

ב. ב"כ האשה הודה בפני הבג"צ שהסכמת האשה בפני ביה"ד הגדול היתה שקרית מעיקרא והיא התכוונה רק להשיג גט ע"י ההסכם ומיד אח"כ לפנות לערכאות לפסול את ההסכם. כאן מתעוררת שאלה קשה יותר האם הבעל נתן את הגט על יסוד הסכם רעוע שהצד השני מתכוון לפסלו כבר מרגע חתימתו וההסכם עצמו איננו עמיד בפני ערכאות. שאלה זו חמורה יותר מקודמתה.

לאחר בחינת החומר שבתיק מתברר לנו כי הבעל ידע בשעת ההסכם שהתיק של הבג"צ נשאר פתוח וא"כ הוא לקח סיכון לגבי אותו תיק שיימשך גם לאחר ההסכם. מצד שני הסיכון היה נמוך ביותר כיון שעיקרה של העתירה היתה נגד פסק הדין (של ביה"ד הגדול שפסק) שאין לכפות גט במקרה דנן ולאחר שניתן הגט בהסכמה היה ברור שעתירה זו תמחק ואין לה מקום. כפי שאכן נעשה תוך שלושה חדשים. לפיכך, אין לראות בהמשך הדיונים בבג"צ הראשון – שקדם לגט במשך 3 חדשים – לאחר הגט עד למחיקתו, עילה לפסילת הגט. הבעיה שלנו היא בגין העתירה השניה שהוגשה ב- 6/1999 והוגשה בתיקון ובהשלמה ב- 10/99 ונמשכה כשנתיים ימים. זו עתירה כנגד כשרות ההסכם ותקפו ובאה לפגוע בהסכמה לסמכות בתי הדין הרבניים לדון מחדש בעניני הממון שכבר נדונו ונפסקו בבתי משפט אזרחיים. ביחס לנסיון זה להפרת ההסכם אנו נדרשים לשתי השאלות שהצגנו בפתח הדיון ההלכתי.

ביחס לשאלה הראשונה הרי כבר דנו האחרונים בכגון זה בדמיון למעשה בגט דוניא שאשה התחייבה לבעלה השכיב מרע שאם יגרשנה ויחלים תנשא לו מחדש, וגירשה ואח"כ הבריא ולא עמדה בהתחייבותה, שמהר"ם מלובלין פסל הגט, ורוב רובם של האחרונים כולל סמ"ע ב"ש וח"מ ונודע ביהודה הכשירו הגט, משום שכנגד הגילוי דעת שמגרשה על סמך ההתחייבות שלה הרי בשעת סידור הגט

ביטל את הגילוי דעת באמרו שנותנו בלא תנאי.

בנדון שלנו יש מקום להקל גם אליבא דמהר"ם מלובלין, כיון שלמרות האומדנא דמוכח שבנויה על המו"מ שקדם לגט, מכל מקום אין אומדנא דמוכח שעכוב של שנתיים שבסופו של דבר נתקיים ההסכם עוקרת את רצונו של הבעל. אין לנו אומדנא דמוכח לומר בשם הבעל שאם היה יודע שיוטרח ע"י האשה לדיונים בבג"צ למשך שנתיים (אבל בסופו של דבר יתמלא רצונו וההסכם יתמלא) לא היה נותן את הגט. עלינו לדעת שכל דבר שעליו אין אומדנא דמוכח הרי זה דברים שבלב שאינם דברים. לקמן נביא אסמכתאות למקרה זה.

השאלה השניה, היא החמורה, כי יש בה דיון על טעות בגט. הטעות נובעת מכך שלפי הצהרות ב"כ האשה היתה כוונת האשה מהרגע הראשון להסכם למראית עין ולא ע"מ לעמוד בהסכם. ובנוסף לכך יש חשש שמא ההסכם לא היה לו מעמד בערכאות או מבחינה הלכתית.

אם ההנחה שההסכם פגום מבחינה משפטית או הלכתית היא נכונה, כי אז הבעל הוטעה לחשוב שהשיג את מבוקשו בהסכם ולמעשה לא השיג דבר. במקרה כזה כל מתן הגט היה בטעות כולל אמירתו שנותן את הגט "ללא תנאי". כי גם אמירה זו היתה בטעות כמו כל הגט. או שמא סבור שכבר נתקיים תנאו בכריתת ההסכם ולכן אמר "בלי תנאי", אבל אם ההסכם אינו תקף אין בבטוי בלא תנאי שום משמעות.

ועיין במאמרו החשוב של הגאון הרב אוריאל לביא בשורת הדין כרך ב' ע' קס"ה שהביא לשון הפתחי תשובה קלד ס"ק א שמהלק בין טעות ובין התחייבות לעתיד. או בין בעל שהוטעה על נתינה או הישג שכבר קיבל כביכול בעבר לבין נתינה שהובטחה לו בעתיד ולא קויימה. בשורת הדין ע' קסו הביא כן בשם שו"ת חסד לאברהם מהדו"ק חלק אבהע"ז סימן מ"ב והגאון ר' יצחק אלחנן בשו"ת עין יצחק ח"ב ס"ק לז ס"ק כו על ההבדל בין טעות שהיתה קיימת בזמן נתינת הגט, או טעות בגורם שהביא את הבעל להחלטה לתת גט לבין עמידה של האשה בהתחייבות בעתיד. הביא הגר"א לביא שם שהמחלוקת תחילתה בדעת הנובי" הסובר שאין הבדל בין גט מוטעה מיסודו לבין גט שהתחייבות בו לא קויימה, וכן דעתו של האבני מלואים סי' י' ס"ק ב'. בשו"ת מהרי"א ענין סי' כ"א ובשו"ת חסד לאברהם מהרי"א ענין סימן מ"ג כתבו לחלק בין הטעיה בשורש סיבת הגרושין, שאז הם חולקים על הנובי" הנ"ל, לבין הטעיה בהתחייבות ממונית נלווית לגרושין,

שאינה גורמת שהגרשוין יחשבו כטעות. ובחלקת יואב אהע"ז סי' כ"ה (מובא בשורת הדין שם ע' קע"ד-קע"ה) יש חילוק דומה, לפי"ז יש בסיס נוסף להקל בעניינינו.

ונראה לפי מיטב ידיעתנו, שהסכם שהושג אחרי מו"מ כשהצדדים מיוצגים והם בעלי דעה וכושר שפוט, הוא תקף גם אם הוסכם בו לדון מחדש ע"י ביד"ר רבני בפסקים שניתנו ע"י בתי משפט אזרחיים. ההסכם גובש בפני הפורום המתאים ואושר וניתן לו תוקף של פס"ד בפורום המתאים. כאשר בג"צ דחה את העתירה של האשה בשנת תשס"א - 2001 הוא קבע שבקשה לפסילת הסכם צריכה להיות מופנית לביה"ד שאישר את ההסכם ובקשה כזו לא הוגשה מאז ועד היום. נמוק של "אנוסה הייתי כדי להשיג גט", אינו נחשב טענת אונס אלא כטענת תרמית.

לפיכך בשעה שהבעל נתן הגט הוא נתן גט על יסוד הסכם שיש לו בסיס משפטי תקין. הכוונות של האשה להשתמש בהסכם כתרמית, אינן הופכות ההסכם להיות הסכם חסר תוכן ולא הסכם מוטעה.

עבר זמן רב עד שהאשה עתרה לבטול ההסכם (8 חדשים), וזו סיבה נוספת לראות את הריעותא כריעותא מתחדשת שנוצרה לאחר מתן הגט. בשעת מתן הגט היה לפני הבעל הסכם תקף ולכן לא היה כאן גט מוטעה ולכן גם אמירתו "בלי תנאי" היא משמעותית. עוד י"ל כי נוכח התנהגותה של האשה בבג"צ הראשון, היה לו לבעל לחוש שתגיש בג"צ נוסף והוא לקח זאת בחשבון.

נוכל ללמוד על כל הנ"ל מתשובות אחדות של הגאון ר"מ אריק בספר מנחת פתים. שם הואשם הבעל בפלילים על גניבה מהאשה והאשה נדרשה לחתום לו על מסמך שהיא פוטרת אותו מכל תביעותיה בנדון הגנבה וע"י זה היה משתחרר גם מהתביעה הפלילית. האשה אכן חתמה והמשפט בוטל והבעל נתן גט. אבל אחר הגט האשה עתרה מחדש, ודן בזה המנחת פתים מצד גט בטעות, שהבעל לא ידע שחתמתה על הפטור אינה סופית ויכולה לתובעו מחדש. וכתב וז"ל:

"דאין כאן הטעאה מעיקרו דהא באמת נתנה לו הפטורין בנמוסיהם ונהי דעתה מערערת על הפטורין מכ"מ אין כאן טעות מעקרו ... משא"כ בנידון שלפנינו ולדון בזה מטעם אומדנא וגילוי דעת שאילו ידע שתוכל לתובעו עוד בנמוסיהם לא היה מגרשה אינו ברור שיכול להיות

שסמכה דעתו שהפטורים יועילו לו ותביעתם יהיה לריק וגם אם ידע מעיקרא שתתבע עוד בנימוסיהם היה מתרצה ומה גם שלא היה לו שום עצה לזה שמתביעה זו שהיא תובעת שהיתה אנוסה אין לו מנוס להמלט. וגם הא הג"ד היה שתחתום לו הפטורין והרי באמת חתמו לו אבי האשה והאשה פטורין ואף אם עכשיו יבטלו בערכאות את הפטורין אינו כלום לבטל הגט ... והרי עכ"פ הפטורין הועילו שהיא צריכה לחדש תביעה בערכאות על הפטורין ותביעה הישנה שהיתה בתוקפה בטלה לה ע"י הפטורין".

דברים אלו של הגאון ר"מ אריק מסייעים לנו שלא נאמר שיש כאן הסכם מוטעה. ויש עמנו טעמים נוספים ביחס למקרה המיוחד דידן, שאחד מהם כתבנו לעיל ונביא גם לכך סיוע.

בספר עמק שאלה לגאון ר' מרדכי דב רב ואדמו"ר בהאנואסטייפלא סימן קט"ז, בעקבות הסכם שקדם לנתינת הגט השלישה האשה מסמך שנקרא "מיראוויאיע" ביד בוררים ומסמך זה נועד לפטור את הבעל ממשפט פלילי ועונש. הבעל נתן הגט ואח"כ הוברר שהמסמך לא הועיל והוצרך הבעל לעמוד עם האשה בדין וע"ז כתב וז"ל "החשש הב' שטוען שאדעתא דהכי שלא יואיל המיראוויאיע ויצטרף לעמוד המשפט ולטרוח כ"כ לא היה מגרשה ורוצה לפסול הגט בזה (בנדון שלנו איננו לפנינו שיטען טענה זו) והנה בזה הטענה יש לפרש בב' אופנים אם מחמת דכיון שחשבו שכתב שלה יועיל וע"ז לא היה צריך טרחה והוצאה אבל עתה מסתמא עלה לו הוצאה שנסע לעמוד בדין עם עדים שלו וא"כ אינו כמו הפשר שלפי הפשר הרי אז חשבו כולם שזה יועיל ואין על הבעל שום הוצאה וטרחה לנקות עצמו מהמשפט. והאופן הב' י"ל משום הבושה שלא רצה להתבייש בזה לעמוד בדין שיהיה שם גנב עליו".

מסקנתו שם שעיקר ההסכם נעשה לענין הכסף שהשלישה האשה שלא ילקח ממנו ע"י פסקי דין של הערכאות ולענין זה היה ההסכם תקף ולא היתה מטרת ההסכם להבטיח את בזיונו בבית המשפט, ולענין הוצאות משפט מועיל אמירתו "ללא תנאי" כי זה כמו ממון שהובטח ולא ניתן אבל לא לזה היה עיקר ההסכם.

בידן שלנו ברור שאין ענין של בזיון בהופעה בבית המשפט כי הנושא אינו נושא שכרוך בקלון. יש כאן רק הפסד של הוצאות משפט והבעל קיבל זאת בחזרה בפסיקה של בית הדין. וגם את הריביות על גוף החיוב ביטל בית דין זה. עיקרו של ההסכם

הוא דיון בבית הדין רבני בכל הנושאים והסכם זה תקף והסכם זה נתקיים ולכן אין כאן גט מוטעה. כתולדה מן ההסכם יש התחייבות שלא יהיו הוצאות משפט אבל פגם בפרט זה אינו טעות לגבי "לשעבר" אלא אי קיום התחייבות ממון שלאחר הגט ודבר זה יש בו אמנם גילוי דעת ואומדנא, אבל אמירת הבעל בשעת הגט שנתנו "ללא תנאי" פוגעת ומבטלת אומדנא זו.

בשור"ת בית שלמה (חלק אהע"ז סוף סי' קמ"ג) כתב "ובהא דהנודע ביהודה (שהטעו את הבעל שאשתו זינתה ולכן גירש אותה) נמי נאמר דהו"ל לאסוקי דשמא עיניה נתנה באחר (והודאתה שזינתה היא בשקר), ומשום הכי אמרינן כיון דביטל התנאי ביטל הכל א"כ בנדון דידן (שהיה הסכם שתשליש לפני הגט עבור הבעל נזמים והשלישה נזמים אחרים גרועים מאלה שהיה אמור לקבל) נמי נאמר כן דהא אם היה מכיר מכבר הנזמים שלו ודאי דסבר וקיבל כנ"ל ואם לא היה מכיר היה לו לאסוקי אדעתיה שמא יחליפו באחרים כיון שלא רצתה ליתנם ברצונה שפיר חשודה להחליף ע"כ שפיר מועיל ביטול התנאי ולרווחא דמילתא לחומר הנושא נראה שאם תחזיר לו עכשיו הנזמים שלו ודאי אין כאן בית מחוש דאם שהקפיד אז שישלישו לו קודם נתינת הגט מ"מ ע"ז ודאי דליכא אומדנא וליכא רק גילוי דעת לבד וכבר נתבאר בגילוי דעת בלי אומדנא ודאי אינו מועיל. ומזה נלמד לעניינינו שכיון שלבסוף קיבל את מערכת הדיונים שביקש והוסכם עליה ואע"פ שהיה עכוב ע"י פנייתה לבג"צ במשך שנתיים יתכן שע"ז יש גילוי דעת אבל ליכא אומדנא דמוכח וגילוי דעת בלא אומדנא דמוכח אינו מועיל.

לאור הנ"ל, גם אם במקרים של הפרת הסכם תתכן שאלה של כשרות הגט, אבל במקרה זה שכוונת ההטעיה לא נתממשה הגט כשר. ברצוננו להעיר כי ביה"ד הגדול בהחלטתו משנת תש"ס לעכב את הכשר הגט עד שישתיימו הדיונים חשש, ובצדק, שיהיו מהפכים נוספים מצד האשה ולא היה ידוע כיצד יסתיימו. ולפיכך החמיר שיש להמתין עד ביצוע פסקי הדין.

אנו נטינו מפסה"ד וקיימנו דיון בהכשר הגט בגלל שהבעל היתל בבית הדין וגרם ענוי דין לאשה שלא היה צפוי מראש. כמו"כ נגרם לאשה צער ע"י החלטת בית הדין האזורי שצריכה גט לחומרא, החלטה שבוטלה על ידינו בפסק דין קודם.

שלושת חברי ההרכב:

הנדון שלפנינו הוא אחד המקרים הקשים בתיקי ביה"ד. לאחר שנים רבות של דיונים בפנינו ובבתי משפט אחרים פסק ביה"ד

לעז על הנשואין. על המערער להודיענו תוך 30 יום על הסכמתו לבצוע הגט. לפסק הדין צורפו נימוקים. בית דינו ישקול את פרסום נימוקי פסק הדין, במידה והמשיב יעמוד במריו, ויסרב לפעול כאמור.

באזורי: תיק מס' 1-25-033641440
ניתן ביום כ"ד אייר תשס"ב (8.5.02)
בגדול: תיק מס' 1-64-037219466
ניתן ביום ו' טבת תשס"ג (11.12.02)
הופיעו: טו"ר ורדית ורזנבלום, "יד לאשה" (לאשה)
טו"ר ישראל נוסבוים וטו"ר נחום ברגמן (לבעל)

6. טענה לעושה וכפיה בהסכם הגירושין ולביטול הגט בשל כך.

בית הדין הרבני האזורי ירושלים:

הרב אליהו עצור - אב"ד

בית הדין הרבני הגדול:

הרב שלמה דיכובסקי - אב"ד, יו"ר

הרב שלמה בן שמעון - דיין

הרב אברהם שרמן - דיין

העובדות:

הצדדים הגיעו להסכם גירושין אשר אושר בביה"ד, שבוע לאחר מכן סודר הגט בין הצדדים. ארבעה ימים לאחר סידור הגט, פנה הבעל בבקשה לעיכוב הסכם הגירושין ולדיון בעניין הגט עצמו. בבקשה טען הבעל כי נכפה לתת את הגט על ידי משפחת האשה, וכי הסכם הגירושין אף הוא נחתם בשל כפיה ומרמה. ביה"ד האזורי עיכב את אישור ההסכם וקבע דיון בבקשה בפני דיין יחיד. הבעל לא התייצב לדיון.

האזורי שהבעל חייב לגרש את אשתו. ביה"ד הגדול אישר פס"ד זה אבל שלל את דרך הכפיה...

מסקנת הברור ההלכתי היא כי במקרה המיוחד שלפנינו הרי הגט שניתן ביום ט' מרחשון תש"ס מהבעל פלוני לאשתו פלונית הוא גט כשר והצדדים מותרים לעלמא. ההיתר מיוסד על הנתונים המיוחדים שבתיק זה, דהיינו שההסכם עצמו אין בו טעות והוא מעוגן כראוי גם בהלכה וגם בחוק. גם מבחינת הבצוע הרי בסופו של דבר ההסכם בוצע וקיים והדיונים בענייני הממון נתקיימו כפי שהוסכם והוחלט.

לאור הנ"ל ביה"ד מחליט כי החלטות ביה"ד הגדול מיום י"ח בשבט תש"ס 25.1.00 ומיום כ"ה בניסן תש"ס 30.4.00 בענינים של גרושי הצדדים בטלות החל מהיום, והצדדים רשאים להנשא לעלמא. בטול ההחלטות אינו מעיקרן משום שבשעתו היתה הצדקה למתן ההחלטות ולמשך הזמן שניתנו, אולם הגט שניתן הוא כשר מרגע נתינתו ביום ט' מרחשון תש"ס.

תיק מס' 1-24-041987009

באזורי: ניתן ביום ל' חשון תשס"ד (25.11.03)

הופיעו: עו"ד ג. דניאל (לאשה)

עו"ד אינדורסקי (לבעל)

בגדול: ניתן ביום כ"ב טבת תשס"ו (22.1.06)

הופיעו: טו"ר רבקה לובין (לאשה)

הערה: פסה"ד המלא של ביה"ד הגדול

התפרסם ב:

<http://www.rbc.gov.il/judgements/docs/>

119.doc

נפסק:

ביה"ד הרבני האזורי:

החלטה

לאור הדברים החמורים שבבקשה אני מעכב את אישור ההסכם שניתן על ידי... במעמד הגט.

ביה"ד מורה שלא יהיה שימוש באישור ההסכם הנ"ל. ובמידה והיה שימוש בו ביה"ד מורה לצד שעשה שימוש בהסכם להחזרת המצב לקדמותו מלפני ההסכם. על המזכירות להעביר מיידית החלטה זו לצדדים ולב"כ האשה.

ביה"ד קובע תאריך לדיון... ויש לזמן את הצדדים וב"כ במברקים על הדיון הנ"ל.

ביה"ד הרבני הגדול:

בית דינו בדק ומצא, עובדתית והלכתית גם יחד, שאין כל מקום לפסול את הגט. המערער מותרת להנשא. מאידך; המשיב ירשם ברשימת מעוכבי החיתון, ולא יוכל להנשא. וזאת, משום שלדבריו הגט אינו כשר. באם ירצה המשיב להנשא, עליו לתת גט נוסף, או לחילופין לחזור בו מכל הטענות שהעלה ביחס לכשרות הגט. במידה והמערער תנשא, אזי לא יבוצע גט נוסף לאחר נישואיה, בכדי שלא להוציא